

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendő az előzetési díjak nyitlerek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

Előzetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bőcsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelik A.,
Daube G. L. és társaság és Herndl.
Brünnen: Stern M.

Nyitár petitsora 10 kr.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztai önélegyző szövetség”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

A népszámlálás eredménye.

III.

3. A vallás s az anyanyelv.

Azon elvből kiindulva, hogy a nyelv a nemzetiségnek ismertető jele, az ideai népszámlálás is a nyelvismeretre fordította figyelmét s az anyanyelvet kutatta. Az eredmény a következő:

Római katolikus vallotta magát

magyarnak	846 (435.411)
németnek	248 (104.144)
horvátnak	1564 (735.829)
egyébnek	36 (21.15)

Református

magyarnak 17 (11.6)

Ágostai evang.

magyarnak	25 (17.8)
németnek	16 (9.7)
horvátnak	4 (4.—)

Izraelita

magyarnak	259 (156.103)
németnek	241 (107.134)
horvátnak	8 (4.4)
egyébnek	1 (—1)

Unitárius

magyarnak 1 (1.—)

Görög keleti

horvátnak 2 (2.—)

E szerint az egész belvárosi lakosságnak

48.3 %	át a horvátság (1578)
35.1	» a magyarság (1148)
15.4	» a németség (505)
1.2	» a többi hazai nemzetiségek

(37) tesszik ki.

1880 ban

az 1539 horvát a lakosságnak	47.9 %	át,
a 828 magyar	»	» 25.8
a 665 német	»	» 20.7
a 68 egyéb	»	» 2.1

képezte.

Mig tehát a horvátság száma 10 év alatt 39-el (2.5 százalék) növekedett csak, a németség 160 személylyel (24 százalék), az egyéb nemzetiségek 31 el (46 száz.) fogytak, addig a magyar anyanyelvűek száma 320 fővel (38.6 százalék) szaporodott, mi a horvátsággal szemben 15.5-szeres emelkedést tüntet fel, a mi bizony meglepő haladás, kivált ha még azt is tudjuk, hogy a német anyanyelvűek közül 292-en (58 százalék), a horvátok közül 657-en (41.6 százalék), az egyebek között 9 en (25 százalék) s így városunknak 3268 lakosából összesen 2106-an beszélnek hazánk államnyelvét, mi 64.4 százaléknak felel meg.

A vallásfelekezetek közül a reformátusok és unitáriusok mindnyájan magyarok.

A római katolikusoknak 31.4, az izraelitáknak 50.9, az ágostaiaknak 55 %-ja vallá magát magyarnak. Az első és utóbbi két-két felekezet hívei többségükben magyarokul lekinthetők s csak a róm. katolikus polgárok azok, a kik a horvátságának hatalmas contingenset alkotják még.

Az eredményt összegezvén, kitűnik, hogy a város lakosságának többségét a horvát anyanyelvűek képezik még mindig, de a relativ többséget csak. Az abszolút többséghez 17 %-ra van még szükségök; de ezt a magyar nyelvnek rohamos terjedése folytán hazafias örömünkre nemcsak hogy el nem éri, de a tért évről-évre vesztílvén, mindinkább háttérbe szorulnak.

Világos bizonyítékát látjuk ennek abban a körülményben, hogy a különbség a magyarság s a horvátság között tizedről tizedre rohamosan zsugorodik össze. Így szállott le 1880-tól 90 iga percentskülömbőség 22.1-ről 13.2-re, így fog ez a következő tizedben, ha csak ebben az arányban is, 4.3 re törpülni le s ekként érjük el majd minimo kalkulo, a leghiggadtabb számítás mellett 20 év alatt az abszolút többséget 4.6 %-kal.

Ahhoz, hogy ezen kalkulust megállapítsuk, nem kell semilyen optimizmus sem. Hogy nem, meggyőződünk a következő táblázatból:

A „Muraköz” tárczája

Darvas Lénárd.

(Elbeszélés.)

(Folytatás és vége.)

Hideg szeles ősi napon hajléktalanán lett Darvas Lénárd és Balog András. Maguk akarták így, mert pénzre volt szükségük, melylyel hozzá férhettek ahhoz a temérdek kincshez. A szomszéd faluban a barátok kolostorában volt egy i. a. s, azon le volt írva, hol van, merre kell keresni. „A kolostortól ötszáz puskalövésnyire vagyon egy árok, telenőve galonyával, ui fenővel. Annak az ároknak napkeletnek eső oldalán vagyon egy kőszikla, az takarja el a legutolsó szekér rudját. Mert vagyon abban a földben elásva a szent barátoknak tizennyolcz szekér kincsük, melyet is nagy veszedelmőkben ástak el vala. A tizennyolcsodik szekérnek rudja vége be nem forvén, csak kőszikla által vagyon elfedve.” A ki leírta, elvezítette az irást s most az Isten Ő szent felsége megkönyörülvén az Ő szegény fiaín, álom által adá tudtára Balog Andrásnak. —

Százával dolgozott a falusi nép, vakondok módjára össze-vissza turva a „kakukháza” földjét. Haladt s munka, haladt az idő, csak a siker maradt el. Ev évre hánya a feledés lepiét, a szegény Darvas Lénárdból koldust nyomorítva. Eltemette abba a gödörbe pénzt, birtokát, éveit, egészségét, csak reményét nem, az éget, lobogott,

mint a hídércz, repkedve az előtte szaladó után. Mikor leérték a mészréteg táblás falához s lejténi kezdék lapjait, — mind egy-egy tal, mely a kincset őriz! — újra elküldte munkásait az őreg, csak vejjével ásva, kapálva éjjel a hold világánál, napközben a napfénynél. Az űr tágult az idő haladt, nyolczszor váltott ruhát a „selyemkendő”, Darvas Lénárd egyszer sem; viseltes is nagyon. A hideg téli zimankó kekre fagyasztja mezeitelen testét, vadul összekuszálta hosszú ősz haját, szakállát lengeti csomózása a szél; ugy fázna, ha nem melegítene a kincs, a kincs. — Mint a vadak, lopva, éjnek idején öles hóban szöknek a gödörhöz s onnan vissza. Szemük irtódik a falusi házak ablakiból kiáradó barátságos fényről, megrettennek a haragok hangjától, megborzadnak ha emberi alakot látnak valahol; vak éj sötétjében, tampa csakánytűtések hallgatása s a pusztá fal komorsága az melegíti őket. A telet uj tavasz váltotta fel, termelő nyár a gyümölcsös ősz szomorú sárgúása, hervadása következett; a tél újra temetelt egy-két éven át.

Ha télen lett volna hagyján, de tavasszal történt, hogy kintből legyen az ellentét is. Sohasem virult olyan himesen a „selyemkendő”, mint akkor, sohasem kelt annyí madárdal, mint akkor, ragyogott, nevetett, kacagott, örült minden, minden. A „kakukháza” lái mintha kinyultak volna — kar volt őket úgy össze vissza gyalá ni, vagdálni — méztől csorgott a „selyemkendő” minden virágkelyhe, s mint száz zöld selyemterítő, száz tábla vetés ingatta meg buja erdejét a határokban.

Darvas Lénárd már hallja a fal mögött felhalmozott kincs hogyan zördül meg minden csakánytűtére; a lélekharangja talán. A munkát folytatják kétszeres erővel étlen, szomjan. Ugy

sietnek, hiszen egy araszt durva kő választja el őket a pénztől, sok-sok pénztől s most savorják munkájában. Valami kenetes, mélyen bug hang szállt le hozzá a gödör széléről, mint az orgonáé; hányszor hallotta, mikor a szent székéből bizatolt, imádokozott tanácsot adott, vagy dörgött, mint a haragos menybolt, s most erősebben hallja a kincs zörgését annál a hangnál.

— Darvas Lénárd, jó öreg hívam, gyere fel hozzám! Nem vádolk semmivel, segíteni akarok rajtad. Látod őreg vagy, vén vagy, rád fér az istápolás. Aztán leányod ...

Ez a szó, mint a tó vizébe dobott kő, szétzavarta Darvas Lénárd minden gondját s előbujva rejtekéről bárgyu szemekkel nésett a tiszteltes szép komoly arczába, a mint ott állt magasan felette, mint Jézus Lázár sirjánál. De aztán újra zörrent a kincs, jól hallotta.

— Tisztelendő atyám, csak egy percig még már annyi sem kell. Hallja, hallja, cseneg, zörög. Csak egy perozig könyörgöm ...

— Darvas Lénárd! ...

Oh, hogyan mondta az a szépen szóló ajak az ő nevé! Volt benne sok harag, még több jószág, szédelt, kért, intett, nem lehetett neki ellentállni s egy percze, mint mikor a megszakadt felhőből végigsüt a nap a dermedt hőmézőn olvadni kezdett a lelke tőle s lassan, ahogy vén csontjai engedték, kifelé emelkedett az ág-bogból készült létrán.

Részketett, mint a megsárgult levél, szemében futkoztak azok a könnyek, melyek őreg emberek szemében hivatalan is megjelennek; de majd összeesett, mikor az a jó pap vállára tette a kezét s odamutatott arra a szép asszonyra, ki

Korra nézve:

0-6 éves van	537	bázel magyarul	187	(34.8%)
6-20 "	952	"	773	(81.2%)
20-30 "	609	"	393	(64.5%)
30-60 "	926	"	654	(70.6%)
60- "	244	"	99	(40.6%)

E szerint a magyar nyelv ismerete a 0-6 évesek s a 60 éven tuliak között a legfogyatékosabb. És ez egészen érthető is. Az első csoportbelik még nem magyarosítottak meg, az utóbbiak már nem igen magyarosíthatók. A 0-6 évesek között világosan tűnik szembe a %, mely a magyarul nem tudóknak számát teszi ki általánosságban; ezen positio mutatja meg legjobban a város nem magyar nyelvűeknek többségét; ez igazít leginkább utba arra nézve, hogy a magyarosításban természetesen hol kell a legnagyobb erőt kifejtenünk. S éppen azért ez a positio az, mely a legbiztosabb alapot nyújtja fönnebbi kalkulunkhoz, mert itt van az anyag mely gyurható s mely magyarosítás alá biztosan kerül s így hazánk nyelvét az iskolákban okvetetlenül elsajátítja. Ezek tehát a jövő tized magyarságát lesznek.

Mig a régi Csáktornyt a 60 éven tuliak osztálya mutatja, addig a magyarosodó generációnak képét a 6-20 s némileg a 30-60 évesek magyarsága tükrözteti vissza. Az előbbieknél a magyarul tudók 81.2 percentszel képviselvék. Epechalis szám, mely becsületére válik a 20 év óta működő községi elemi s polgárisiskolának. Ebben a percentszel van letéve alapja a jövő magyar Csáktornynak; az ezen zömben rejlő erő tör magának utat minden irányban: befelé, kifelé... s ellenáthatatlanul működik közre a magyarság hatalmas bástyáinak felépítésében, a melyeken belől indul meg a harc a jövő század elején a vidék beolvasztásához.

Föltűnő a 20 és 30 évesek között a százeleknél 64-re való esése. Ennek is okát tudjuk adni! A cseledetség a városban 419 főből áll. Közöttük 218 beszél magyarul; nem beszél 201. Ússük le annak 50 százalékát, még mindig marad 101, ki magyarul nem ért. Ha ezeket levonásba vesszük,

midőn megpillantotta az öreg, éles sikolyal rogyott egy erős, dalaás úr ember karjaiba. —

Szellő nem sügött, lombok ingása megállt, madarak danája néma lett, a nap pedig fátyollal fedte be arcát. —

— Darvas Lénárd, jó öreg hivem, nézd, nem ismered ezt az asszonyt! A lányod ő, nem szólított meg... —

— A lányom, a lányom! Az könyörgöm régen elment, nagyon régen, de vissza fog jönni, mire még egyszer virág nyílik. Vissza, vissza, azért kell nekem dolgoznom, sokat dolgoznom. Eresszen, eresszen tiszteleendő ur! — Milyen közei csörög már. Előbb úgy tett hogy „csrrr”, akkor még messze volt, most már így tesz „csinn, csinn” minden útésre most már nagyon közel van, csak egy ujjnyira... Eresszen! —

Az a szép asszony, mintha a baláharangot hallotta volna azokban kongani s esuzott, von-szolta magát az öreg elé.

— Atyám, édes atyám! —

— Még nincs meg, még ázni kell, a lányom még nem jött meg. Majd holnap... —

Tompa dőrei, egy elkapott jaj hangzott fel az úregből. Az öreg Darvas kiegyenesedett, szeméi szikráztak... —

— Hej, hej siess! Balog András szólított! A kincs... —

Tompa zuhanással ért le a kincshez.

A „selymekendő” lekonyult minden virág, a „kakukháza” sötétjére fekete fátyolt terített egy elvonuló felhő, a madarak elhallgattak; a talaból idehangzott a harang szava s esendes eső hullott szomoruan öszszesongva az imával, mit Darvas Lénárd leánya férjével és az Ur pástoraival mondott.

azonnal javul az arány e tételnél is, mert nyomban 77 százalékra emelkedik. Följogosít pedig e combinációra az, hogy a cseledetség a vidékről költözöködött be, szorosan tehát a város autochton lakosságához nem is tartozik.

Érdekes tudni még, hogy a horvát nyelvet 2524-en (77.2 százalék) beszélik a városban:

anyanyelvül	1578 an
a magyarok közül	585-en
a németek közül	361-en

a német nyelvet 1437-en (44 százalék) és pedig:

anyanyelvül	505-en
a magyarok közül	636 an
a horvátok közül	296-an

a magyar nyelvet 2106 an (64.4 százalék)

anyanyelvül	1148-an
a németek közül	298-an
a horvátok közül	660-an

Ebből az összeállításból tűnik ki, hogy 900 on fölül azoknak a száma, a kik anya nyelvükön kívül még a többi két nyelven fejezhetik ki gondolataikat. A lakosságnak tehát körülbelül 28 százaléka beszél három nyelven.

Mig tehát a magyarságnak a németiség fölött való határozott fölényét s tulsúlyát jól esik konstatálnunk, a statistikának kérlehetetlen adataira s logikájára támaszkodva a magyar nyelvnek az absolut nyelv polczára való emelkedését is a közel jövőben biztos kilátásba helyezhetjük.

Addig is, mig a magyar nyelvnek terfoglalását egyéb tekintetekből is kutatásunk tárgyává tennők, elégedjünk meg a magyarság imponans terfoglalásának kimutatott eredményével s a magyarságnak egy számban, mint intelligenciájában való még nagyobb mérvű emeléséhez vállaltetett munkával működjünk közre, hogy az egységes hazánknak kiépítéséhez szükséges munkából a minket illető részt mi is kivehessük s annak emberül, fokozottabb mértékben, meg is felelhessünk.

Egyesületi élet.

— **Kettő meghívó** szerint a csáktornyai takarékpénztárral egyesült önszegélyző szövetkezet ma d. u. 3 órakor a csáktornyai takarékpénztár épületében közülést tart. Tárgyak: Az igazgatóság s a f. ü. bizottság jelentése. Az igazgatótanács s a felügyelő bizottság megválasztása. Indítványok. — A határozatképességhez 20 tagnak jelenléte kívánatik meg, kik legalább 500 törzsbeletét képviseljenek.

— **A csáktornyai takarékpénztár** a helyb. kisdedovó egyesület alapítókéjének gyarapítására 100 frot volt kegyes meg szavazni s azt alulit elnökségnek kiutalványozni. Ezen nagylelkű adományért siet az elnökség, hogy úgy az egyesület és a választmány, mint a maga nevében is a takarékpénztár t. részvényeseinek, első sorban tek. igazgatóságának legforróbb köszönetét kifejezze.

Csáktornya, 1891. febr. 1.

A kisdedovó egyesület elnöksége.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Kinevezés.** Cseresnyés Sándor a n. kanizsai kir. törvényszék elnöke, a pécsi kir. ítélőtáblaához tanácselnöknek nevezett ki.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi minster ur Belányi Tivadar csáktornyai állami tanítóképezdei rendes tanárt ugyanezen minőségben a pozsonyi állami tanítóképezdehez helyezte át saját kérelmére. Belányi ur 10 évig volt képezdénk derék, mindenki által tisztelt tanára. Benne nemcsak a tanítóképezde ves it ügybuzgó egyént, hanem városunk társadalma is, melynek távozó egyik tevékeny tagja volt. Mint a dalegylet volt elnöke s a műkedvelői kör rendezője kiváló érdemeket szerzett. Számos barátjának és tisztelőjének mégis vigasztalásul szolgálhat a Pozsonyba történt áthelyezés, mely mindenesetre kitüntetés számba megy. Öszintén kívánjuk a távozonak, hogy új állomása, melyre gyermekeinek nevelése érdekében felgyódot, sok örömet, boldogságot és meglepédest hozzon!

— **Kinevezés.** A csáktornyai áll. tanítóképezdénél Belányi Tivadar rendes tanárnak Pozsonyba történt áthelyezése folytán megüresedett magyar nyelv-irodalom, történet-földrajzi tanszékre a vallás- és közoktatásügyi minster ur Felméry Albert kiskun-félegyházi áll. tanítóképezdei segédtanárt rendes tanárrá nevezte ki.

— **Köszönet nyilvánítás.** Tek. Vrancsits Károly ur a mura-siklósi szegény tanulóknak számára pénzbeli adományt juttatott, melyen az iskolaszék 10 tanulóknak kalapot vásárolt. A szives ajándékért fogadja a t. főszolgabíró ur e helyen is a tanulók leghálásabb köszönetét. Kötter Márton plébános.

— **Áthelyezés.** Bellág Róza k. a. posta kezelő s Francois Leodegar postatiszt a helybeli postahivataltól áthelyeztettek és pedig első a pécsi, uőbbi a keszthelyi kir. postához. Helyökbe Kágyi Gyula és neje helyeztettek át Pécsről.

— **Az ordítól,** mely dermesztő hidegségével oly sokáig grasszált, végre valahára némileg engedett. A hőmérő majd a 0-ig emelkedett s a lefolyt héten az előbbihez viszonyítva határozottan enyhére fordult az időjárás. A hó, mely az eltakarítás után az utcákat s a házak tetőit még fűdi, lassankint elolvad; nappal valóságos tócsák támadnak az ereszek alatt, mig reggel e tükörsima jégtablakká változnak. Az utcákról a hónap garmadáit eltűnnek, a tétők is alkalmatlan terhőköt megszabadulnak: a tél köpenyegé, ha így tart, a városban csakhamar elenyészik s helyet ad majd a feneketlen sárnak. Itt is már az ideje! Kifogytunk a tétel anyagból majdnem egészen; pénzért sem tudjuk magunkat vele ellátni, mert teljes képtelenség az erdőbe érte menni. Akkor a hó, hogy a hegybeliek gyümölcsfáikat vágják ki, hogy némi meleget teremthessenek lakásaikban. S hogy ez mekkora áldozat részükről, csak az értheti meg, ki tudja hogy e szegény népnek a gyümölcsstermelés képezi kenyérszeretetének egyik fő forrását. A város ama bizonyos legöregebbjei sem emlékeznek az ideihöz hasonló hideg időjárásra. Csak azután az o'vadás is szintén abnormis ne legyen; nehogy az egyik hínárból ki s a másikba bele kerüljünk s a tavaszszal ismét az árvizekkel legyünk kénytelenek megküzdeni.

— **A február 3-án** megtartott u. n. Balázs vásár gyöngye kínálat s még csekélyebb kereslet mellett folyt le a múlt héten. Ennek okát első sorban a rossz időjárás ban kell keresnünk, másodsorban abban a körülményben, hogy a Vásártör, a marhavásár megy végbe, valóságos hósiva tag, a mely bizony legkevésbé sem volt

alkalmas arra, hogy ember, állat ott kényelmesen mozoghasson. Intézkedett ugyan a hatóság, hogy a hó legalább részben eltávolítsák, de hát azt még csekély részben sem sikerült végrehajtani, mert határos volt a lehetetlenséggel. Így tehát akárhány erősebb hetivásár több élénkséget képes felmutatni, mint a mekkorát az évnék a napokban megtartott sorrend szrint első országos vásárja alkalmával tapasztalhatunk.

— **Myilvános köszönet.** A csáktornyai takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága a polgári iskola könyvtárának gyarapítására 10 frtot volt szives kiutalványozni. Alulirt igazgatóság kedves köteletségének tartja, hogy a tanügyi érdekében tett ezen szives adományért a tek. igazgatóságnak a nyilvánosság előtt legmélyebb köszönetét kifejezze. Csáktornya, 1891. febr. 1.

A polgáriskola igazgató-ága.

— **Szobranje** című asztaltársaság a kisedővás ügyének emelése körül fagydatatlan tevékenységet fejt ki. A nagyvendéglőben elhelyezett perselynek tartalma, va ahányszor kiüritetik, mindannyiszor hirdeti, mennyire lebeg e társaság szemei előtt a nemes cél, a kisedővás egyesületnek oly tőkét teremteni, mely a jövőre az általa föntartott ovóháznak existentiáját biztosítsa s elejét vegye annak, hogy az esetleg beállható kedvezőtlen körülmények az intézetet áldásos működésében megakasszák. Így újabban ismét 118 frt 51 krt juttatott az egyesület elnökségének. Emelé összeggel a már korábban gyűjtött 181 frt 49 krral 300 frtra egészített ki a társaság gyűjtése. Ez összeget most az egyesület mint „Szobranje alapítvány” t kezelte külön, mi által legméltóbban véli megörökíteni a t. asztaltársaság nemeslelkű tagjainak törekvéseit s lankadatlan érdeklődését, melylyel az egyesület irányában minden alkalommal viseltetnek.

— **Lotényis-tők** figyelmébe. A földmívelésügyi ministerium felhívja azokat a lotényis-tőkeket, a kiknek birtokában legalább is négy jó származású, erős csontu, szabályos testalkatu, egy éves méncsikó van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli szándékukat a csikók származásának, magasságának színének és áának megjelölésével 50 kron bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban február hó 10 ig bejelentsék a ministeriumnak. A nyilatkozatban pontosan megjelölendő a hely, a hol a csikók állanak.

— **Kritikus napot** jósol holnapra a híres időjós, Falb Rudolf dr. Változottság kedvéért ez egyszer első osztályut, tehát veszedelmeset, helyez kilátásba.

Mulatságok.

— **A tűzoltó bál,** mely január 31 én megtartatott, sem látogatottság sem kedélyesség dolgában nem maradt mögötte az utóbbi években rendezett táncvizalmaknak. A tűzoltóbáloknak olymértű felkarolásáról, mint a minőt egy időben tapasztalhatunk, már néhány év óta nincsen szó. S ez nemcsak a tűzoltóság báljára áll, hasonló mondhatni valamennyiről. Ugy, hogy valószínűs áldozatot hoz az az egyesület, vagy rendezőség, mely a közönségnek mulattatására a szórakoztatásán ezen nemét választja. Nem csoda tehát, ha a tűzoltóság kebelében párt találkozott és pedig hatalmas, mely bált az idén rendezni nem szándékozott. Az egyszer pedig kár lett

volna, ha akaratum érvényesül, mert szépszámú közönség gyűlt össze a „Hattyu” szálló nagytermében, melyet a fölkelő napnak arany sugarai voltak csak képek szétoszlásra bírni. A jelenvolt hölgyek nem igen panaszkodhatnak, hogy keveset tánczoltak volna, ez egyszer megfordítva, több volt a tánczos, mint a tánczosnő, a mi pedig Csáktornyan ritkán fordul elő, s legföllebb minden szökőévben esik meg. A zenét a helybeli Sárközy társulata szolgáltatta. A tiszta jövedelem a 40 frtot közelíti meg. Felülfizettek: Morandini Bálint 10, — Sárosi László 5, — Bernyák Károly Hirschman Samu, Mozes Bernát, Neumann Simon Pecornik Károly, Sonnenberg Lipót, Szeiverth Antal, Szilágyi Gyula, Sztrahia testvérek, Sulegg János, Szy Sándorné 2 - 2, Alszeghy Alajos, Bosnyákovics Amália Bárdió György dr., Bölc Sándor, Baranics Andrásné, Benedikt Ede, Cvetkovics Antal, Dobsa Tamás, Göncz Lajosné, Hirschmann Leo, Karl Rezső, Kohn Herman, Lescsanecz nővérek, Nuzsy Terézia, Neumann Salamon. Prusatz Alajos, Simon Lajos, Schwartz Albert dr., Tóth István, Zakál Henrik, Zrinyi Károly 1 - 1 frtot, — Marton József, Pollák Bernát 50 - 50 krt, összesen 59 frtot, kiknek a rendezőség e helyen is hálás köszönetet mond.

— **Alsó-Krajzeveczen** 1891. február hó 24-én az önk. tűzoltó-egylet által megtartott tűzoltó-bálon, mely ugyancsak vára-közönségen felül sikertült, felülfizetni szivesek voltak: Fischl Lipót (Dráskovecz), Czirkovlyáni tűzoltó-egylet, Gasparics K. (Czirkovlyán) 1 - 1 frt, Vizmathy Sándor, Vertheimer Jakab, Fridrich N. (Göricsán) 75 - 75 Ebenspanger M, Kramarics Viktor (Perlak), Kisfaludy Gyula (Hodosán) Verzer Adolf, Fischl Sándor, Sól yomi Tivadar, Klestinszky Dezső (Perlak) Haas Zsigmond 50 - 50, Tóth Kálmán, Hirschmann Lipót, Polák Ödön (Hodosán) 25 - 25 Novák Ferencz (Dráskovecz) 20 és Aposz tolovics Sándor (Perlak) 10 krt. A nemes szívű adakozóknak az egylet hálás köszönetét nyilváníttja.

— **A lotényei** dalkör ma a Récei-téle vendéglő helyiségében saját czéljaira hangversenyre kapcsolatosan táncmulatságot rendez. Belépti díj 50 kr. Kezdeté 7 órakor. A rendezésben Csemesz Kálmán dr. s Kovács Sándor fáradoznak.

— **A kottorui intelligencia** által a kottorui önk. tűzoltó-egylet javára január 31-én rendezett táncvizalomban minden tekintetben igen jó sikert eredményezett; mert a nagy számban megjelent vendégek mindegyike dicsérelőleg nyilatkozott a szép s valóban művészesen készült viit díszítés, a pontos és tapintatos rendezés, de különösen azon benső, feszelen barátságos modor felett, a mely az egész bál közönségén előmúlt és a kedélyeket a vig hangulat legmagasabb fokáig felvillanyozta. Erre hathatósan közreműködött Horváth Zsiga zenekara is. Lotényéről fardáhtalan összhangatos szép zenéjével. Valóban megérdemlik a dicséretet. E vizalom mindenestre kedves emléket hagyott mindenki szívében. A hölgyközörszoru beürendes névsora: Fischer Davidné Szidónia leányával Szt.-Máriáról. Horváth Károlyné Beesehelyről. Hobar Róza k. a. Beesehelyről. öv. Kisné Theodora leányával s Kele Györgyné Kottoriból. Loncsarits Vilma k. a. Alsó Domboruból, Lesnyák Mari k. a. Alsó Vidoveczről. Lausch Josefne Regina leányával, Pollák Henrikné, Rózsai Morné Irén s Ilona leányával, Rabenstein Samuné Szidónia leányával Kottoriból. Récey Juli-ka k. a. Zala-Ujvárról. Steinauer Józsefné, Sáfán Jánosné, Somogyi Ilka, Spiegel Jozsefné Kottoriból. Zeisler Mikáné Alsó Vidoveczről. öv. Vogrin Jánosné és öv. Vogrin Ignáczné Kottoriból. — A rendezőség köszönetét szavaz ez uton Kón József kataszteri nyilvántartó urnak is, ki a bál terem felidiszítését művészi szakavatottsággal vezette, úgy hogy az általános bámulat tárgya volt. Végül mély köszönet és hála kifejezésével iltatjuk ide azon egyének neveit, a kik

a jótékonyczéllra felülfizetni szivesek voltak; Zalañ Lipót János 2, Ujaki Hirschler és fia cég 5, Hirschler Jakab 5, Vogrin János 3, Kollay Rókus 4, Rózsai Mór 3, Kele György 3, Rábics Nándor 2, Kollay Lajos 1, frt 20 kr. Golub János 1, Jungmayer Ignác 1, Rózsai Lajos 1, Radó Arthur 1 és Kón József 1 frtot. Neufeld Adolf, Neufeld Ödön, Gudlin Károly, Rechnitzer Henrik, Berger Manó, Pataki Viktor és Pollák Armin 20 - 20 krt, egészen 34 frt 60 kr. Az összes bevétel 86 frt 20 kr, melyből a kiadást leszámítva maradt a tűzoltó-egylet javára (istán 25 frt 02 kr.

Az aradi magyar állami érem.*)

— Irta: Vay Károly gróf. —
(Folytatás.)

Évszázadunk önmagához méltó befejezést fog ünnepelni. A tizenkilencedik évszázad mérhetetlenül többet mutat fel a közhassnu találmányok mezején, mint az összes évezredek, a melyek a világ teremtése óta lepörögtek. A tizenkilencedik évszázad ezer meg ezer közhassnu találmánya között a legfontosabbak: a gőz használata gépek hajtására (kiváltkép a gőzhajóknál és a vasutaknál); a különféle varrógépek, a távirta, a telefon, a vegyszeti találmányok, a villám felhasználása, a tudóvész gyógyítása és a tűzoltószerek nagymértű tökéletesítése, gyakrabban történő előállítás.

Vannak az emberi-társadalomban közhassnu foglalkozások és olyanok, melyek talán közvetve használnak ugyan egyben-másban az emberiségnek, noha közvetlenül nem; vannak azután olyanok, melyek talán közvetlenül nem is használnak, hanem csak a jövőre nézve, a melyek valóban nem mozdítják elő az emberiség javát.

A közhassnu foglalkozások legfontosabbjai közé tartoznak: oly szerek előállítása, amelyek által az emberi munka termékeit mindenekelőtt a tűzvész pusztítása elől kell igyekeznünk megvédeni; tehát a tűzoltószerek tökéletesítést, gyártást az emberiségnek legnagyobb jötevői közé tartoznak, — ha gyártmányaiket megfelelő áron engedik át a közönségnek, hogy ezáltal is elősegítsék azok beszerezhetőségét. Persze! az említett fölött valódi próbaköve az illető tűzfec-kendő-gyáros önzetlenségének, hazafiaságának, emberszeretetének; mert gyártmányai elárulásánál tönk is ki, vajjon megelégszik-e az öt méltán megillető polgári-keresettel, vagy pedig oly szertőlött drága vételárakat szor tűzfec-kendőinek, hogy szinte nyuza a rászorult közöcsöket.

Az aradi pompás kiállításon tizenek győzödket meg arról, hogy Tarnóczy Gusztáv országgyűlési képviselő, ki ünnö gyártmányai nemcsak legjobb tűzoltó szerel az egész országnak, hanem arról is, hogy azok vételárát a nevezett gyártulajdonos oly jutányosakra szabta, miszerint az ő gyártmányai sokkal olcsóbbak, mint azon néhány mthely s kisebb gyáréle, ódn rendszerű készítményei, amelyek az aradi kiállításon a Tarnóczy-féle pompás tűzoltószerekkel „a legjobb” dicsőségéért versenyeztek. Nemcsak a legolcsóbbak, de a legjobbok is ezen tűzoltószerek; s így a közöcsök legjobban megérdemelték azokat vásárolni s ez annál érthetőbb, mert a szakértők azokat még jóval drágábbak és szivesebben is megvették volna, mint az eddig kapható alárendelt minőségűeket más gyárakból, ha esen két áru között kellett volna választaniok. Itt bizony ez nemcsak azt bizonyítja, hogy Tarnóczy Gusztáv igen nagy tőkét, szakértelmet fektetett tűzfec-kendő-gyárába, hanem azt is, hogy az ügyet specialista tanulmánya tárgyává téve, azt lelke teljes erejével karolta föl. Nagy örömmel várjuk a legközelebbi külföldi kiállítást, hol ezen gépei okvetlenül fölünést fognak kelteni hazánk iparának fejlődése iránt.

(Folyt. köv.)

*) Örvendünk, hogy méltán ünnepelt közgazdasági irótarunk lendületes tollából közölhetjük ezen pompás közérdeklő cikket. A szerző az ezen főri család jeles tagja, mely már igen számos tehetséget ajándékozott nemzetünknek. Nagyatya Vay Abraham gróf marmarosi főispán a „Magyar Tudományos Akademia” egyik főalapítója 40,000 forinttal (Széhenyi István gróf tette az első, nevezett főur pedig rögön azután a második alapítványt); első unokánövére pedig Csaky Albin gróf vallás-és közoktatásügyi minister nagylehetségű, szelleműs neje. A szerk.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF.
Főmunkatárs ZRINYI KÁROLY,

Š urednikom može je svaki dan
govoriti od 11 i 12 urom. —
Sve pošiljke tiče se sadržaja no-
visah, naj se pošiljaju na ime
Margitai Jožefa urednika vu
Čakovec.

Izdateljstvo:

Kajžara Fiechal Filipova kam se
predplata i obznanje pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. •
Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznanje se poleg pogodbe i fal
računaju.

Zimski razgovori.

IV.

Čudna ti je žena ta Jožekova Roza. Da svēčom iščeš takvu gazdariou, nebi je našel. Bog ju znaj, gde zmaže sile i vrmena, da na vse dospje. A tuliko dece na vratu! Pripovēdeju, da je pak noseća. Gđa joj pogledaš po hiži, vsigdi je red i snaga da ti se mili ondi biti. A vse je poleg nje veselo, vse se rado grabi za delo, vse ti obavljaju popēvajūci; rekel bi vu toj je hiži navēk bojić. Bog ju dragi znaj, odkud joj tolike privlačive jakosti, da se vsaki nje drži. Ista družina (sluga, dekla), koja je s ničim nē zadovoljna, hvali ju i zvišava, da joj kakti kuharici neima para, takva je, vele, kuharica. — To ti mi ipak moramo is naše Roze izpipati negdi, kak ona to vse dēla, i kak to biva. — Ovak je govorila nekoj dan vu selu Jaga svojoj susedi Trezi. Moramo pak gledati, da to od nje seznamo. Mi smo obedve još prilično mlade, mogle bi se još naćemu navēiti. Sramota bi bila za nas, da bude-mo sadnje vu selu. Znaš kaj, Treza? Dojduću nedelju po blagoslovu (većernici) idemo k njoj na razgovor, da ćujemo. Vele da je ljubljena zevsakim, anda ne-bude po svojoj prilici niti nas odbija. Sogovorjeno vćinjeno.

Dojduće nedelje po poldan odpravile su se sa istinu te dvē susede Jaga i Treza k Jožekovi Rozi na pohod i razgovor. Vezda glejmo i ćujmo, kakvi su bili razgovori. — „Hvaljen budi Jezus Kristu, draga suseda!“ — „Na vse vōke budi hvaljen! Bog vas je donesel, odgovorila je radostno Roza, ljepo je, kaj ste me pohodite, prav mi je drago, da se kaj kaj česa moremo porazgovoriti. Sedite se, prosim vas, tu vam je stolica.“ — Hvala ljepa, željele smo već zdavnja, da vas pohodimo, i da vidimo kaj delate.

»Borme, drage, brige, posla dosta, vsaki denek mi je kratak, dok vse pospravim, nadvorim, prigledam, i dēou vu redim.“ — „Im pak to je ono, ćemu se svēć čudi, da na vse dospēvate, pak ste poleg vsega toga navēk dobre volje, ter vele ljudi, da ste s nećim zacoprane vaše domare, da se vse ljubljeno poleg vas ravna, i da vam vse tak ljepo od ruke ide, česa se samo primete. — Ja bi vam povēdala tajnost (skrovnost), da bi znale mućati, kaj me nebi prepovēdale.“ — Treza „Pak da znate molitvu nad vodom prelevajūci ju iz lonćeka vu lonćek, s kojom da škropite krave, da vam zato obilno dojlju.

„Moj Bože! kak znanu zvedljivi ljudi na vse špionirati.“ — Treza. Nebojte se za nas, mi nećemo nikomu nikaj povēdati. Ali ja bi si rada vkrotila muža; nigdar je ne s ničim zadovoljen! —

Dobro anda, izpunila vam budem želju. I moj muž je negda negda ljut, am koj je ne od tulike brige, pak gđa mu se kaj naopak napravi? Ali onda ti ja vzemem svoju travicu, denem ju vušta, pak mudro mućim (sam tiho), misleć si vu sebi: nepokasi se mudrešom od muža, da ga neosramotiš, ar bi ga to boljelo, i nut ovak me batriveju re i svetoga pisma: Blaženi siromaki duhom

Treza. Ali žena je gazdarica, muž mora sućiti (tiho biti) i ne prigovarjati vsemu. Bože! kak se bi druga branila? ako ne, da ga pošteno izpsujem? — I tomu se zmore bolje oružje, nego psuvanje. Kada vidi muž vu hiži, da je vse vu redu, rad je tiho, sam Bog da more odpoćinuti. A gđa bi ja opazila, da muž ćemu prigovarja, jeli bi se imal pravo srditi ili ne, a nepomaže moja travica vu vušti. Borme bi se i ja podigla na noge, opasala bi strašen meć, meć brtki krotkosti, raztužila bi se, obsipalē bi me suze od žalosti. I nut taki ti se vmiri muž, zmekša mu se sroć, suza mu kapne iz oći, zagrlj te, ter ti vsaku sasu s kućci obriše, i tak ti na sto ljubljenih naćinov naplati tvoju kratku žalost.

I gospon naš Zvelićitelj veli: Blaženi krotki, ar oni budu zemljom ladali, i žalostni, ar se budu batriveju. — Ali ako pak niti to nepomaže, prigovorila je opet Treza, kaj onda? — Onda spoji krotkost i tugu s pelinom strpljivosti. Gorka je doduše strpljivost poput pelina, ali na zadnje ipak pomaže. Znala mi je mama, Bog joj duši budi milostiven, pripovēdati, da je bil jeden muž gotov vuk, nikak mu nije na svēju mglja krotka tiha žena vgoditi, ali je bila strpljiva kak ovćica, gđa ju strižeju. Kaj je hotel, vse mu je vćinila, kaj je potrebuval, vse mu je dala, donesla, ali vsemu je prigovarjal i mrgotal i navēk nekoj drugo potrebuval. Ona ga je znala blago popitavati: kaj hoćeš, dragi moj? Nazadnje mu je tolika krotkots presela, ter gđa je susedu od tolike strpljivosti svoje žene pripovēdal, rekel je: da bi mi barem hotela odgovarjati, ali je tiho i trpi kak ovać.

Dalje sljedi.

Z A B A V A.

Početak i konec jagariji.

Od onda kak sam vu jednom drućtvu pripovēdal dogodjaje jagarov, neimam već niti mira niti pokoja. Moji najbolji prijatelji zastaviju me gde god na vulici s pitanjem: „Ćuješ gđa nam budeš poslal nakoliko zajcov? — Drugi me pozavaju na vadaćiju i ja se komaj morem za dosta

odgovarjati, izprićavati. Da su pak meni moji dobri prijatelji vnogo takvih dobrih svojstvah nakomponovali, koja dobra svojstva ja barem težko ćutim, hoćem barem moje dušno spoznanje od ovoga punktoma vu ćistoći zaćuvati.

Ja nisam bil nigdar jagar, akoprem bi se za nekoje dogodjaje mogel i ćtimati. Ispōnove kćeri zagledale su onda, gđa smo se ćetali ćrez selo, na jednom krovu jednoga bēloga vrabca. Jeden bēli vrabec, to je pak velika rēdkost. Ov pak vrabec je bil star, pošten, i imal je već izprobanja nego vsi drugi vrabci.

Ljepa mala Marćška rekla mi je:

Nu anda, Oni junak, najdar trefiju toga vrabca, ako ga moreju.

Prez da bi samo i jednu reć izvustil, zdigel sam jednoga kamena i ćiljal sam na vrabca. Vu istom ćasu, kak sam kamena hitil, opala je siromaška vtićica nam pred noge. Stari ispan, koj se je ravno onda dimo dopeljaj i to gledal, zabušnul je i rekel:

Ti imaš sigurnu ruku, moj sinko. Iz jebe bude još jedan glasoviti jagar. Obedve devoćice preoblēdele su, kad su spasiće pred sobom mrtvu vtićicu.

Oni vmanji ljudomoreć!

Ja sam pak stal gizdavo, kak kakov junak, pak sam pital onak vu veselju:

Jeli bi još kojega zatukel?

Ah ne! Im naj pustiju ove siromaćice živeti!

Drhćne s klopljenimi rukami prosile su me ove dve devoćice, da bi te vtićice šonal. Obedve su bile vu istom trenutku ćsto osvēdene, da samo od mene zavisi, vse vtice vu lufu sfondati.

Pri jednoj drugoj prilici (dva ljeti kesneše, gđa sam već vekšić dećko bil, nahrupil je naš stari sluga ves prestraćeni i bēli vu hižu.

Kaj se pripetilo?

Frisko, mladi gospon, naj hitro vze-meju pušku vu raket! Neprijatelj je vu selu.

Koj neprijatelj? Morti Rus?

Ah ne, nije on!

Tak je onda Nemeć?

Jeden jeć bolje pogibeljnēji.

Gdo pak?

Jeden stekli pes beži po vulicah okolo.

I — zapital sam ga flegmatično — pak zakaj se nebi pes s beganjem malo razgibal? Pusti ga samo bežati.

Im naj bi bilo! Ali jako je vnogo dece na vulici.

Razmem ja, dobri moj stari, ali žali-bože moj otec je ne doma, a kaj se meni tće, ja sam još nigla ne imal vu mojoj ruki, niti se pak podćam sproćiti, a ćiljate još menje. Ako pak ti hoćeš na psa strēljati, vzemi si slobodno pušku.

Staromu slugi nakućtrali su se lasi na

to misel, ako bi se puške samo doteknul. Od vulice čul se je krič; i u dvojnoj viki dobežal je čeli sereg ženah vu našim dvoru.

Za ime Božje mladi gospon!

Naj to včiniju za volju Jezusa!

Prav sam onda čital kritarne vojne i junackih kršćenikov. I vu tom, samišlij-nju čul sam na dvoru apelaciju. Misli sam si, eh vu ime Božje, im se i meni zpleti nekaj za kršćanstvo včiniti dobrega

S kucajućim srcem vzel sam iz stene nabitu pušku, naslonil sam se na lesu, ciljaj sam na opoletajućega psa, kojemu su se oči strašno kesile. Jeden šus — šum i pes se počel obračati i opal je. Ja sam mu prav črez glavu prek s šprihom predrl.

Stari sluga kričal je od velikoga veselja:

Kaj? Pak oni veliju, da neznaju streljati? Im dragi Bog samo malo bolje zna!

Moj jagarski glas bil je vesda još bolje potvrđeni. Moj otec je mahom izrekel: Iz tebe bude oberjager, ja te pošljem vu školu v Semnicu.

Stari špan gladil me je po glavu, gda se je znamenom zisel i poleg stojećemu školniku je rekел:

Amice, za ovoga mladica bi kralj vno go penez dal, ar ov bi vse neprijateljse postreljal. Na daleko se je raz šel moj glas, tak rekuć vu tretjem selu stanujući grof je začul za me i pozval mo je na lov (na vadasiju). Moj otec je ve stopram bil na to gizard. Moja familija se po mali zvišava i podigava, rekел je viš-krat. Moja mati pak je znala suproti reći: Naj biti prerano gizard, ar ja nebi rata to dožveti, kuj bi moje dete bilo vmoritel vseh vticah. Na to je opet moj otec repliciral: Eh kaj, od tvoje ga pokolenja nije nigdo bil na grofovski vadasiji.

Takva zanimiva pravdanja bila su onda v.č krat med mojimi roditelji, i ve je jeden preobladal, ve pak drugi, — a na grofovskoj vadasiji sam pak ipak ja bil dčlnik. I bolje bi bilo, da me nigdar nebi bilo tam!

Stal sam vu Kékkő zvanoj šumi, poleg jednoga glasovitoga jagara Péterija. Ov stari gospon preobraćal je liste od jagarskoga kalendara i hotel mi čologa vu glavu naphati, raztolnaćuval mi je gda je s meti koju divju stvar streljiti, vu onom času, gla mi je najbolje ekšplikoval, zletel je s velikom larmom jeden sereg trékah.

Friško! Ognja med nje!

Ja sam zdigel moju pušku i streljil sam. Dim se je razišel, tréke su na sreću njihovu vse zdrave odletele. samo jeden pogoniš, koj je čisto na drugoj strani bil, niti vu blizini ne tam gde su bile tréke, opal je na semlju s velikim kričom.

Vu meni je zadrvenila krv. Ja sam ne mogel niti jednu jedinu reć pregovoriti, niti jednoga koraćaja napre niti nazad napraviti. Na sreću se taki dokazalo, da je pogon ču jeden par špriha vu nogu dospelo. Stari Péteri se je posprđno smejal, pristupil je k meni, potrepal me je po pleći i zasmehavajuć rekел mi je:

I pogoniće moramo vu jesensko vróme šonati, moj dragi. To sam ti zaloravil iz kalendara prečteti!

Počrenil sam kak paprika od srama, i kak je bila samo moguće, ostavil sam čelo jagarsko družtvo. Včó je i tak bil blizu večer. Nad šenokose i šumu spušeala se je noć. Na putu stala je jedna velika bukva,

Gda sam bliže došel, opazil sam, da na bukvi jeden běli vrabec sedi, onomu

spodoben, kojega sam ja jenkrat zatukel. On mi se je glasil svojom bezobraznum vrabećjum popěvkum: Črínk! Črínk!

Meni se tak vidlo, kak da bi se iz mene pošpotaval. Nisam mogel pogleda od njega odvnuti. Prav takov je bil on vrabec! Ili pak mortí prav on! Morti pak i jošće k tomu njegov duh . . .

Ja sam se prestrašil.

Heš. ti zločesto živinče! zakričal sam.

Bili vrabec nise je niti genul pred menom

Jedna čev moje puške bila je još nabitá, ja sam sprošil, ali nesrećni vrabec nise je niti genul, nego je samo vsigdar dalje črínkal.

Smrtna stíka došla je zvrhu mene. Ja sam počel bežati, prez duške, kaj sem igda mogel, ar sem si ve več drugać ne misli, kak, da je to duh onoga maloga běoga vrabca.

Črínk! Črínk! glasilo se je za menom. kam sem god bežal; čul sam taj glas iz drevja, iz zemlje, od krovov hižnih, posvud! Duh (straha) běoga vrabca letel je nevidljivo po zraka po vsud za menom.

Moguće, da je to samo bila predstava (skazanje), ali ipak od onoga vremena nisam nigdar več pušku vu ruke prijel, nisam nigdar več išel na vadasiju i izbegaval sam vse jagare -- zvun jednoga dobrega »Jagara Stúsi« koj mi je pri kartanju preferanca i ferblina vno gokrat bil na veliku pomoć.

Glád Ferencz.

KAJ JE NOVOGA?

Rezultati pućkog popisa.

Predloži nam popis pućanstva vu znameniteših magjarskih varoših. Po tom ima Budimpešta 506 jezer 061 dušu. — Szegedin 87 jezer 210. — Szabadska 74 jezere. — Debrecin 57 jezer 463. — Hódmező-ásárhely 50 jezer. — Pozun 53 jezere. — Kečkemét 48 jezer 500. — Temesvár 48 jezer 600. — Arad 42 jezere. — Veliki Varadin 40 jezere. — Békés-Caba 34 jezere 179. — Pećuh 34 jezere 754. — Makó 34 jezere. — Kološvar 32 jezer 316. — Brašova 30 jezer 621. — Félegyháza 30 jezer 621. — Mikólc 30 jezer dušah.

Kardinal Simor.

Kardinal Simor podeljil je vu vaskojaćke dobrotvorne cilje za gradnju i pravek cirkvah, za škole, ští, endije, družtva i zavode, besešnikom i to tečajem svojega biskupovanju vu Gjuru i Estergomu vsega skupa 6 miliune, 984 jezere i 768 forinti On je ostavil oporućno (testamentano) svoj imetek na jednake dčle cirkvi, školam i svojoj rodbini. Zvun toga ves gotov novac (peneze) koj bi se našel vu blagajni [kasi], "kakti prišparanje" — papi. — Komišija je čeli jeden dan brojila ove peneze, ter je nab ojila poldrugi milion fornti. 6300 cekinove. 680 napoleonah i 580 forinti, vu novih desetih h (sekserov) i dvadesetihah kovanih penez Profesor Šeutauer iz Budimpešte i doktor A'dori iz Estergoma preduzeli su sekojju (paranje) mrtvog čela, ter su konstatarili, da je kardinal vumrl od betega influenza zvanoga. Silna vrućina v nila je krsj Simorovu življenju. Mrtvo čelo bašmirano

je i postavljeno vu raku. Primaš je odredil, da bi mu sprevid čim više priprosti bil.

Aldov nevolje.

Prešestni tjedan se je vu Debrecinu jeden šlromaški cimerman, imenom Fodor Janoš vu nazočnosti svoje vlastite dčce obeil. Poldrugo ljeto je bil besešen i to ga je jako razalostilo. Jeden den išla je išla je njega žena na pijao, a on je sa šest ljet starom pucicom domaj ostal. Onda je Fodor svojoj kćerki ovak rekeć: Dčte drago, daj mi donesi onu pilu (zagu)! Dčte du je doneslo pilu, i on si je stom pilom legel vu postelju. Vu postelji počel je odpļjetati vužinca iz pile, i gda je već gotov bil, išel je k vratim i za pant je privezal i obeil se je. Ov samoubojica ostavil je ženu i dvoje male neskrbljene dčdice.

Aldov jake zime.

Ova strašna jaka, ljuta zima je vu ošini ljudata življenje vzela tak, da je ne moguće niti vse ovdi naprvo postaviti. Samo nekoje budemo naprvo postavili, koji su se zmrzli: Bogdán Jozef iz Tapolce išel je iz gorie dimo i veter snegom ga je čisto zametal, i gda su ga odkopali iz snega bil je već na vmiranju, a drugi dan je i domaj vumrl. — Szi Janos iz nemešvita stanovnik iduć iz gorie, takaj ga je zaphal sneg i zmrzel je. — Ia Šepetnika Fuks Gjura je takaj išel iz gorie i bil je već blizu doma, ali vu pijanosti nije bilo mu moguće dale iti, opal je i zmrzel se je. — Tri soldati išli su na urlaub dimo, jako su bili slabo opravljeni i vu jednoj šumi su vse tak vpešali, ča je jeden od njih si moral sestí. Pajdaš njegvi išli su vu mesta Nagy Ugrócs i prijavili su obćinskomu birovu, koj jim je ne hotel verovati. Komaj za koje vróme ipak je poslal jednoga pešice gledat, jeli je za istina to, kaj su ovi dva povědali. I samo onda se odlučil da bude foringu poslal po ovoga nesrećnoga; ali gda je foringa tam do la, našli su ga već mrtvoga zmrženoga. — I ovim dvem su zmrzle ruke i noge

Gde bude herceg-primas?

Jedne budimpe tanske novine donose dopis, vu kojem se veli, da službeni kandidat za dostojanstvo herceg-primasa još nie odredjen. Vlada (kormanj) bude predložila kandidata, koji njoj daje najviše jamstva, da ne samo ima osobna svojstva za dostojanstvo primasa, nego da bude takaj vu cirkvenoj politici gojil miroljubive i liberalne tradicije, koje bude zastupal vu pitanjih, koje vesda obstoje i koje bi se mogle vu buduće pojaviti. — Jedni su za nadbiskupa jagarskoga (Eger) Samassu, drugi za visoko vućenoga biskupa veliko varadinskoga, doktora Šlauha.

Godišnjica smrti kronprinca Rudolfa.

30-ga Januara navršila se druga godina (ljeto) od strahovite i tužne smrti kronprinca Rudolfa. Još nam je vsim dobro na pameti silen utisek onoga črnoga glasa, koji je potresel vse orsage. Dve su ljeti prešle od gda je s pokojnim krouncinom leglo vu grob vno go ljepo ufanje uzvi enih njegovih roditeljah i vseh narodov monarkije. Te rane nisu još začčlile, ako ih je i vróme vtašilo. Na rećeni dan išli su Njihov Vaešćanstva kralj i kraljica ro.

ditelji pokojnoga kronprinca vu gruff
cirkve oteov kapucinov i ondi su nekoliko
minuta pri telu pokojnoga Njim sina vu
vruci molitvi ostali. Povodom godišnjice
smrti kronprinca Rudolfa položeno je
vno go vncov na raku pokojnikovu vu
kapocinskom gruffu. Med temi venci na-
hadja se i venec nemčkoga (prajzkoga)
ce-ara Vilhelma s napisom „vornomu
prijatelju.“

Zbiranje učitelja.

Gospon Petrovič Mihaly dráva vásár
helysiki učitelj izebran je jednogla no za
učitelja vu Szobotici.

Nekaj za kratek čas.

1.

Učitelj svojemu blvsenu dijaku :

Miško, a kakaj si ostavil svoju zidarsku
meštiju, pak se vezda klatis ?

Miška: „Znaju gospon navučitelj,
našel sam njim jenkrat lasa vu mortu, —
pak mi se od onoga časa grusti ta meštija.“

2.

Tuzba na prodečtvo.

Došel je biskup pregledati jedno faru
i podeljvat sv. firmu. Po dovšenoj službi
Božjoj došli zu tri muži pred biskupa (iri
poglavari), pak su se potuzili, kak vjthov
plebanos neče njim ljpo prodekuvati, nego
čelo ljeto vsako nedelju i svetek prodekuje
nzvek jedno te isto ; pak zato mole bškupa,
da bi jim dal drugoga plebanusa, koj bi jim
navék nekaj novoga prodekuval.

A dragi moji! rekel je na to bšup,
koj mi od vas zna povedati, kaj vaš ple-
banus vsaki svetek i orez celu ljetu pro-
dekuje ?

E presvetli gospodin! prodekuje navék
jedno ter jedno.

Dragi moji! rekel je biskup, — po-
večte mi, pripovedajte mi, kaj vaš gospon
plebanus vse jedno ter jedno prodekuje ?
Ovi tri poglavari zamučali su i pred se su
gledali, ar su niti jednu reč ne znalci pove-
dati, kaj plebanos prodekuje.

Znate kaj, dragi moji! rekel je biskup,
zapovedal budem vašemu gosponu plebanus,
naj vam još i nadalje vsaki svetek prode-
kuje ono isto kaj je do vezda, dok si neza-
pamettite njego prodečtvo ; pak gda budem
opet sim došel, onda mi budete pripovedali,
kaj prodekuje vaš gospon plebanos.

Posramljeni muži otili izpred biskupa,
i nidgar se već nisu tužili na prodečtvo
svojega plebanusa.

LOTERIJA.

Bpešt 1. februara 1891.

3 7 40 21 82

Gabonadrak. — Cena zltka.

I m.mazsa. —	1 m.cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	7	— 70
Zab	Zob	6	— 50
Rozs	Hraš	7	— —
Kukuricza	Kuruza	6	— 70
Árpa	Ječmen	6	— 50
Fehér bab	Grah beli	7	— 75
Sárga	zuti	6	— 40
Vegyes	zméšan	5	— 75

NYILTÉR *

Fekete, fehér és színes selyemszö-
vetek méterje 60 krtól 15 frt 65 krig
— sima és mintázot (ca. 240 különféle
szinben) szétküld egész ruhákat és végeket
dij- és vámmentesen Henneberg G.
(cs. és kir. udvari szállító) gyári raktára
Zürichben. Mintak azonnal küldetnek.
Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg ragasz-
tandó.

*) E rovat alatt közöltékért felelősséget nem
vállal a szerkesztő.

ODGOVORNI UREDNIK:

MARGITAI JOZSEF

Glavni suradnik:

GLAD FERENCZ.

Kereset.

Kiterjedt ismeretséggel bíró ügyes
egyen, könnyű módon juthat jó jöve-
delemhez. Ajánlkozók küldjék meg czi-
müket a jelen foglalkozásuk megjelö-
lése mellett

„Kereset“

jegy alatt Schalek Henrik hirdetési
irodájának Bécsben. 772 1-1.

PSERHOFER J.féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER, SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacsook.

ezelőtt általános labdacsook neve alatt: ez utóbbi
nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan állig létezik betegség, melyben ezen labdacsook csodás ha-
tásukat észerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésének ör-
vendének és alig van család, melyben ezen kitünő háziserből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsook háziserül ajánlataknak és ajánlattak minden oly bajoknál,
melyek a rossz emésztésből és szárazkedésből erednek: mint éke-zavarok, májbajok, kólika vértünlások,
aranyér, béltelenség s hasonló bete- ségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak
vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen
vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legsebekélyebb fájdalmakat sem okozzák, s ennek folytán
még a leggyengébb egyének de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacsook fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegsé-
gek után egészségnik visszanyerése folytán hozznak intéztek, ezen helyen csak néhányat említünk azon
megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta meg vagyunk győződve, azokat
tovább fogja ajánlani.

Schierback, 1888 okt. 22 én.

Tekintetes Úr!

Alültér kéri, hogy feltehesse és kitünő vértisztító
labdacsoból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjek.

Neureiter Ignác, orvos.

Tekintetes Úr!

Hra-cho, Flódnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes Úr!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsoi kezeim közé
kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. En gyer-
mekegben megültem olyannyira, hogy semmi munkát
sem voltam többre képes végezni és bizonyára már a hol-
tak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi gy-
zem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg. Ont
ezért ezerszer. Nagy bizalom van, hogy ezen labdacsook
engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már
másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szol-
gáltak. Kölfé Tere.

Becs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60
éves nagykorom nevében. Az illés 5 éven át szenvedett
gyomorhurutom és vizkórúgombam, már életét is megunta,
melyről egyenként le is mondták, midőn véletlen egy do-
bozt kaptam Ön kitünő vértisztító labdacsoiból s azoknak
állandó használata folytán tökéletesen gyógyultam.

Legfőbb tisztelettel

Weinzeittel Josefa.

Eichengraberant, Göhl mellett, 1889. márcz 27-én.

Tekintetes Úr!

Alültér ismételnék kér 4 csomagot az Ön valóban
hasznos és kitünő labdacsoiból. El nem mulasztatlan leg-
nagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacso értéke
fött és azok, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedéseim
legnehezebb fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tiszte-
szénni használata Ont ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Habo Ignác.

Gotschdorf, Kelbach mellett, Szászország, 1886. okt. 8-án
T. Úr!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsoiból 1
csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjek. Csakis az Ön
csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyomor-
hajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam.
Ezen labdacsook nálam sohasem fognak kigyógyulni, s midőn
legforróbb köszönetemet kifjezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsook csakis a **„Pserho-
fer J.-féle, az „arany biradalmi almához“
cimzett gyógyszer-tárban, Bécsben I. Sin-
gerstrasse 15. sz. a. közzítettnek valódi minő-
ségben, s egy 15 szem labdacsoot tartalmazó doboz
ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaz-
tatik, 1 frt 03 kbra kerül; bérmentelen utánvételi
vádasnól 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem
küldetik el.**

Az összeg előlbeni beküldésénél (mi legjobban
postautalványonál eszközöltetik) bérmentes küldéssel
együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr.
3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csom-
ag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kbra kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében
ezen labdacsook a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt
utanoztatnak; ennek következtében keretik csakik
Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsookat követelni és
csakik azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek hasz-
nálati utasítása a Pserhofer J. névalírású fekete
szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon alá-
írással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos
szer minden köszvényes és csúszos bajok u. m.:
gerincz agy-bántalom, tagszagattás ischias, migraine
idéges fofájás, fofájás, fulszagattás stb. stb. ellen.
1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től.
Evek hosszú tára
óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok ál-
tal a legjobbnak elismerve. Egy elegáns kiállított
nagy szelencével 2 forint.

Általános tapasz Stuedel tanártól.
Útés és szúrás által oko-
zott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkajnak, se-
bes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknak mélt
kitünő szer 16u kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bér-
mentve 75 kr.

Fagybalszam Pserhofer J.-től. Sok év
óta a fagyos tagokrak minden
idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy
köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifüvedv, egy általán san ismert kitünő házi-
fogós stb. ellen. 1 üvegcsoke ára 50 krajc. 2 üveg
bérmentve 1 frt 5 krajczar.

Élet-esszencia (prágai sóppák), megro-
tott gyomor, rossz emésztés
és mindennemű altesti bajok ellen kitünő háziser.
1 üvegcsoke 22 kr. 12 üveg 2 frt.

**Általános tisztító só Bullrich A. W-
től.** Kitünő házi-
szer a rossz emésztés minden következményei, u. m.
fofájás, szédülés gyomoróros, gyomorhév, aranyér,
dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalszam, Egy üveg 50
krajczar.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por meg-
szünteti a láb-
izzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot
épen tart a a lábbeli és mint ártalmatlan szer ven
kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr

Golyva-balszam, kitünő szer golyva ellen.
Egy üveg 40 krajczar.
bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség só kitünő
gyógyszer,
gyomorhorot és minden a rendetlen emésztésből
származó bajoknál. Egy csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az
osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi
gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és
a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón meg-
szerezhetnek. — Póstaí megrendelések a leggyorsab-
ban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik;
nagyobb megrendelések utánvételt küldetnek. — Bér-
mentve csakik oly esetben történik a küldés ha az
összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek
sokkal mérsékeltebbek.